

Les perifèries actuen com a franges, com a interfícies entre diferents realitats geogràfiques i configuracions paisatgístiques. No són només el resultat –sovint imprevisit i indesitjat– d'un centre que creix i necessita expandir-se on sigui i com sigui. La perifèria és quelcom més que el perímetre d'un centre: és també –i sobretot– un llindar entre diferents realitats territorials –i a voltes mentals– amb un protagonisme cada cop més notable. Les perifèries són, massa sovint, paisatges desendreçats, inacabats i amb connotacions negatives per a la població. Aquest fet, com afirma el Conveni europeu del paisatge, té repercussions sobre el benestar de la societat, ja que la qualitat de vida està directament vinculada amb la qualitat del paisatge. Per entendre la lògica i la idiosincràsia de les perifèries calen mirades molt variades, de l'art a la literatura, de la música al cinema, de la fotografia a l'arquitectura, de la geografia a la sociologia, de l'urbanisme a l'ecologia. Per actuar-hi, cal modificar substancialment l'escala espacial i temporal a la qual estem acostumats i entendre que els seus referents socials i simbòlics, inclosos els paisatgístics, són uns altres. La mirada a la ciutat des de la perifèria és poc habitual, però enormement suggeridora, perquè ens ofereix pautes d'interpretació de la contemporaneïtat difícilment perceptibles des del centre. Des de la perspectiva interdisciplinària i oberta a noves idees que ha caracteritzat des dels seus orígens l'actuació de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, ens plantegem en aquesta ocasió, en col·laboració amb la RECEP-ENELC i l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot, 'situar-nos' al bell mig de les perifèries i, des d'aquestes híbrides franges que actuen de llindars, proposar noves formes d'intervenció i de gestió, nous referents paisatgístics, lectures alternatives a les hegemòniques i habituals.

ACTIVITATS PARAL·LELES:

- Exposició fotogràfica col·lectiva sobre els paisatges de la perifèria al Museu Comarcal de la Garrotxa, a càrrec de Jordi Bernadó, Albert Gusi, Aleix Plademunt, Rafael López-Monné i Llorenç Rosanes. Del 6 de novembre de 2010 al 30 de gener de 2011.
- Exposició al pati de l'Hospici sobre l'espai públic contemporani a les regions italianes de Calàbria i Sicília, a càrrec de Fabio Manfredi.
- Fotografies de gran format de la perifèria d'Oscà, realitzades per Lorenzo Ordás, al Casal Marià.
- Exposició de fotografies dels alumnes del Curs de Paisatges Perifèrics, del professor Tino Soriano, a Can Trincheria, organitzada per la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot i l'Observatori del Paisatge de Catalunya. Del 5 al 28 de novembre de 2010.
- Projecció de la pel·lícula *Petit indi*, de Marc Recha, amb la col·laboració del CineClub d'Olot. El 12 de novembre de 2010, al Teatre Principal d'Olot.
- Col·laboració de l'Àrea de Creació Contemporània a través de les exposicions "Utourism Utopism", de Marcel Dalmau, que s'exposarà a l'Espai Zer01, del 4 de setembre de 2010 al 14 de novembre de 2010, i "Latifundi", basada en la percepció de l'espai urbà per part de la població infantil, a la Sala 15. Del 4 de setembre de 2010 al 21 de novembre de 2010.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:

www.catpaisatge.net / observatori@catpaisatge.net / Tel: +34972273564

Les llengües del seminari seran el català, el castellà i l'italià.

LLOC:

Casal Marià / Passeig Bisbe Guillemet, 7 / 17800 Olot

SEMINARI INTERNACIONAL

Franges

ELS PAISATGES DE LA PERIFÈRIA

11 i 12 DE NOVEMBRE DE 2010 | OLOT

ORGANITZA:

COL-LABORA:

Franges

ELS PAISATGES DE LA PERIFÈRIA

11 i 12 DE NOVEMBRE DE 2010 | OLOT

Pintura: Ayline Olukman / disseny: carleskanta2010

DIA 11 DE NOVEMBRE

9.00-9.30 Inscripcions i entrega de documentació.

9.30-10.00 Presentació i inauguració del Seminari.
 Lluís Sacrest. Alcalde d'Olot.
 Oriol Porcel. Director de la Xarxa Europea d'Autoritats Locals i Regionals per a l'Aplicació del Conveni Europeu del Paisatge (RECEP/ENELC)
 Montserrat Mallol. Directora dels Museus d'Olot.
 Joan Nogué. Director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

■ Ponència inaugural

10.00-10.45 "Paisatges dialèctics: temps i contratemps de l'habitar"
 Piero Zanini. Arquitecte i investigador al Laboratori d'Arquitectura i Antropologia de l'Escola Nacional Superior d'Arquitectura de Paris-La Villette.

10.45-11.15 Pausa-cafè

■ Bloc 1. Des de les franges

11.15-12.00 "Galícia: del rururbà a l'espai metropolità"
 Xerardo Estévez. Arquitecte i urbanista.

12.00-12.45 "Paisatge del conflicte, espai de diàleg"
 Daniela Colafranceschi. Arquitecta, doctora en Projectes Arquitectònics i professora d'Arquitectura del Paisatge a la Universitat Mediterrània de Reggio Calabria.

12.45-13.30 "Paisatge, literatura i perifèria"
 Toni Sala. Escriptor i professor de literatura catalana.

13.30-14.00 Debat moderat per Joan Nogué. Director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

14.00-15.30 Dinar

■ Bloc 2. Detectar les franges

15.30-16.15 "La ciutat perifèria i els paisatges ordinaris: franges versus paràmetres"
 Francesc Muñoz. Director de l'Observatori de la Urbanització i del Màster en Intervenció i Gestió del Paisatge de la Universitat Autònoma de Barcelona.

16.15-17.00 "Caminar el límit"
 Pere Grimau. Artista. Observatori Nòmada de Barcelona.

17.00-17.15 Descans

17.15-18.00 "La perifèria com a no-paisatge. Projectes visuals"
 Aurora Fernández Polanco. Crítica d'art i professora titular del departament d'Art Contemporani de la Universitat Complutense de Madrid.

18.00-18.45 "Hip-hop, perifèries i paisatge"
 Xavier Vicente, cantant del grup El Nota.

18.45-19.15 Debat moderat per Pere Sala. Coordinador tècnic de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

DIA 12 DE NOVEMBRE

■ Bloc 3. Actuar a les franges

9.00-9.45 "Perifèries urbanes. Una aproximació des dels catàlegs de paisatge"
 Pere Sala. Coordinador tècnic de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

9.45-10.30 "La preservació i adaptació de l'agricultura en els espais periurbans. L'exemple del regadiu de Manresa"
 Ignasi Aldomà. Departament de Geografia i Sociologia de la Universitat de Lleida.

10.30-11.00 Pausa-cafè

11.00-11.45 "Paisatges en espera. Calàbria i Sicília"
 Fabio Manfredi. Universitat Mediterrània de Reggio Calabria.

11.45-12.30 "Franges hidràuliques, entre angoixes geogràfiques i estratègies de supervivència"
 Francesco Vallerani. Professor de Geografia a la Universitat de Venècia Cà Foscari.

12.30-13.15 "Topologies liminals. Totes les perifèries es toquen"
 Joan Vila-Puig i Elvira Pujol. Col·lectiu Sitesize.

13.15-15.30 Dinar

15.30-16.15 "Intervencions artístiques en els paisatges de la perifèria"
 Xavier Ballaz Bogunyà i Eduard Crespo Ferran
 Col·lectiu Difusor. Col·lectiu d'expressió artística en espais públics.

16.15-16.45 Debat moderat per Daniela Colafranceschi. Arquitecta, doctora en Projectes Arquitectònics i professora d'Arquitectura del Paisatge a la Universitat Mediterrània de Reggio Calabria.

16.45-17.00 Clausura

17.00-18.30 Trasllat a la futura seu del Museu del Paisatge. Visita guiada a l'exposició fotogràfica col·lectiva sobre els paisatges de la perifèria. Presentació del futur Museu del Paisatge de Catalunya a càrrec de Montserrat Mallol i Carme Martinell.